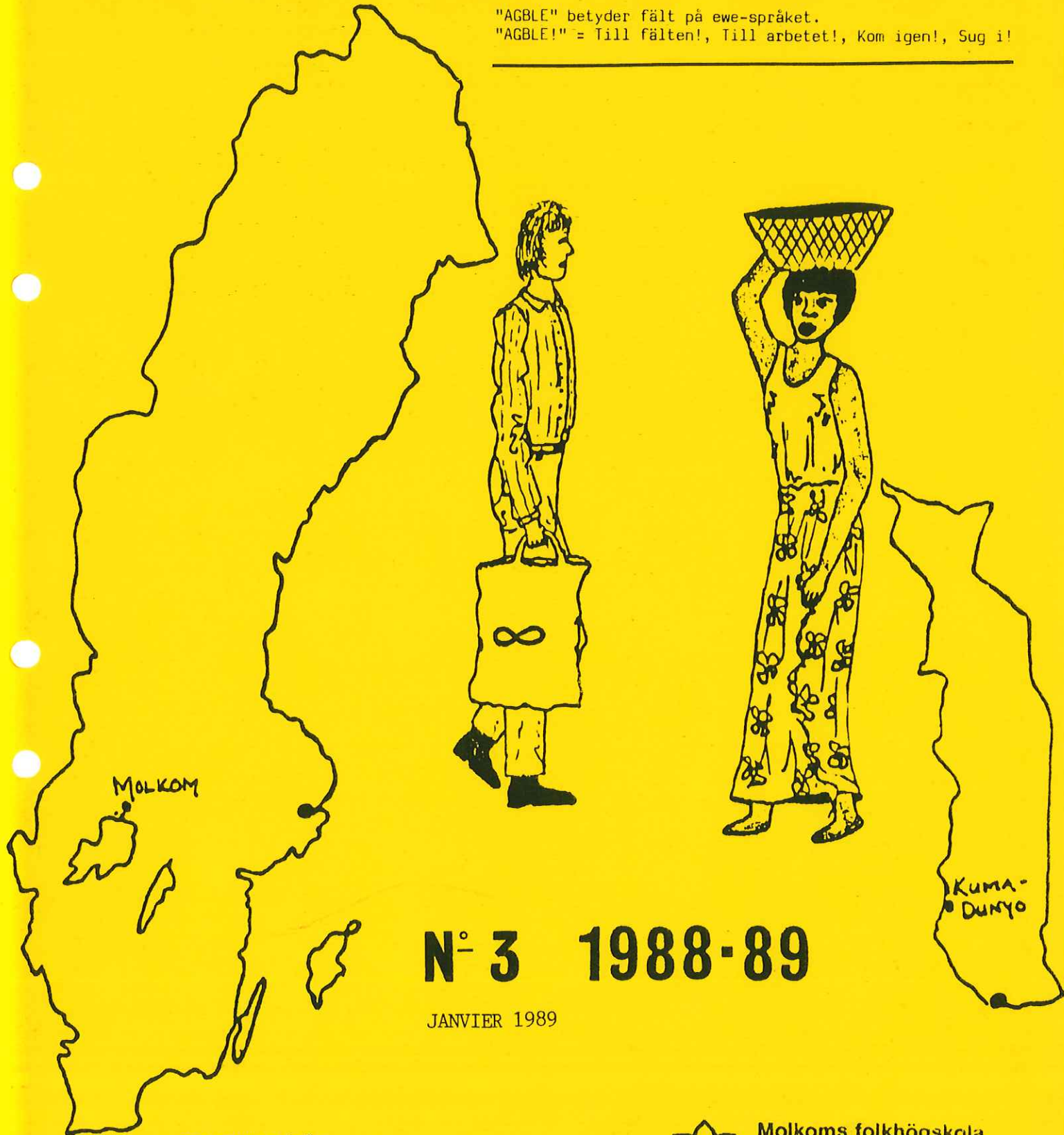

AGBLE! ²⁴

"AGBLE" betyder fält på ewe-språket.

"AGBLE!" = Till fälten!, Till arbetet!, Kom igen!, Sug i!

MOLKOM

Kuma-Dumyo

N° 3 1988-89

JANVIER 1989

BULLETTIN från
Molkoms FHS-Internationella linjen
Svenska Togoföreningen

Molkoms folkhögskola
Box 66
660 60 MOLKOM

Med gemensamma ansträngningar har vi tre - Amah, Komi och Mats - som är kvar på skolan försökt åstadkomma ett litet nyårsnummer av AGBLE!. Men tidspressen har varit hård.

Vi har dock velat få med de senaste rapporterna från CRASE innan vi reser.

Förutom AGBLE! har vi också arbetat med att trycka T-shirts, göra foton, växla pengar och betala flygbiljetterna. Aldrig tidigare har det varit så bråttom inför avresan (redan 2/1). Och detta beror mest på att det uppstod problem med flyget och vi fick bocka om till annat flygbolag.

Som framgår av Flévis brev tycks arbetet på centret gå bra, med undantag av problemen med kooperativets får. Det ska bli intressant att se hur man har löst problemen med grannen Missionen i Adame.

Vi presenterar också ett utdrag av

det som Amah skrivit om sitt specialarbete: Jordbruk. Tyvärr har vi inte haft tid att översätta. Det har dock säkert ett stort intresse bland togolesiska läsare.

Av bara farten har Amah gjort en egen bildsida.

Besöket hos Gunnar Schotte har känts särskilt viktigt att omnämna. Blant det första våra vänner från Kuma-Dunyo frågar efter, när de kommer till Molkom, är om och när de kan få träffa "Monsieur Gunnar Schotte".

Till sist har vi tagit med litet värmlandskt folkprat samt "HEJ DÅ! FARVÄL!", som var ett av u-landsgruppens bejublade inslag på julfesten här på Molkoms folkhögskola. Därmed kan man kanske hoppas att vi fyllt "nostalgikvoten", så att nostalgin inte skall kunna störa vår tid på CRASE.

Hej då!

*GNAKOU HALOUYABO Amah. DALI KOMI HAWWA
Mats*

I DETTA NUMMER:

- * Rapporter från CRASE.
- * Besök hos Gunnar Schotte, Wermlandsbanken.
- * Jordbruk i Sverige och i Togo.
 - Ur Amahs arbete om jordbruk.
- * Folkprat.
- * Amah's bildsida.
- * HEJ DÅ! FARVÄL!

UR BREV FRÅN FLEVI.

Avsant 21/10.

Hälsningar till Amah och Komi och den svenska gruppen. På centret går allt bra. Fem sömnadsflickor och åtta snickarpojkar förbereder sig för sina examensprov. För övrigt finns i nuläget 65 elever på centret.

Väveriet har kommit igång. Vävlärarinnan heter DOH Afi och kommer från CRASE i Kpelé-Govié. M Blu har inköpt vävstolen. Många flickor kommer för att anmäla sig, men vi väntar ett tag, innan vi tar emot för många. -

Vävlärarinnan bör ha en lön på 15 000 FCFA/mån. Vi betalar mellan skillnaden (från de 10 000 FCFA som gjutaren hade) av våra inkomster fram till er ankomst. -

Vi, d v s kooperativet, förbereder oss för att ta emot besök av elever från Kpelé-Govié. Det kommer att bli mycket trevligt. -

Aurevoir och på återseende.

Den nya vävlärarinnan vi CRASE Kuma-Dunyo, DOH Afi.

Avsant 21/11.

Hur mår ni? Går arbetet bra? -

På centret går allt bra. Snickarpojarna har ferier. De återkommer i december. -

Garn till väveriet är inköpt från våra inkomster. Vävlärarinnan har redan fyra elever.

Vi har ett problem på centret. Det gäller våra får. Den protestantiska missionen i Adame har planterat ett fält med palmer och maniok alldeles intill vårt fårhus. När våra får släpps ut, går de in på detta fält. (Det är normalt, eftersom fältet ligger alldeles för nära centret). De dödar eller förgifter fåren. Av de 39 får vi hade återstår inte fler än tio. Jag har underställt lokalkommittén (M Blu) och DJASE problemet. En topografisk lösning, d v s en gränsdragning, skall företas i december. För

närvarande är de tio fåren hemma hos mig. Jag har ansträngt mig mycket för att rädda fåren, men mina ansträngningar har varit förgäves. -

Vi har för andra gången på kort tid en ny inspektör för ungdom, sport och kultur i Kpalimé. Efter M Aguigah, som flyttat till Tsévié var turen kommen till M Gozo, som stannade två månader i Kpalimé, och slutligen till M Kpodzo, som kom i tjänst tisd. 8 nov. 1988. Vilken inspektörs-defilering?! -

NB. Jag har mottagit checken för lärarlöner och premier till alfabetiseringsringen avseende januari - juni 1988.

Bra arbetat. Hälsningar.

Flévi.

BESÖK HOS GUNNAR SCHOTTE.

Det var med stora förväntningar som Komi och Amah den 5 dec. begav sig tillsammans med mig, Mats, till Karlstad och Wermlandsbanken för att träffa Gunnar Schotte. Efter att våra fyra tidigare gäster från CRASE gjort motsvarande besök hos Gunnar, har ryktet spridit sig bland kamraterna på CRASE om denne märklige man, som gjort det möjligt för ett par ungdomar från Kuma-Dunyo att komma till Molkoms folkhögskola varje år.

Komi och Amah var mycket lyckliga efter den fina lunchen och samtalen och informationen därefter. Jag har förstått, att det som har gjort sammanträffandet med Gunnar Schotte till en höjdpunkt i våra togolesiska vänners vistelse i Molkom inte bara beror på hans ekonomiska stöd, utan framförallt att de känner att Gunnar verkligen är intresserad av dem, deras vardag och det samarbete som utvecklats mellan CRASE, Svenska Togoföreningen och Molkoms folkhögskola.

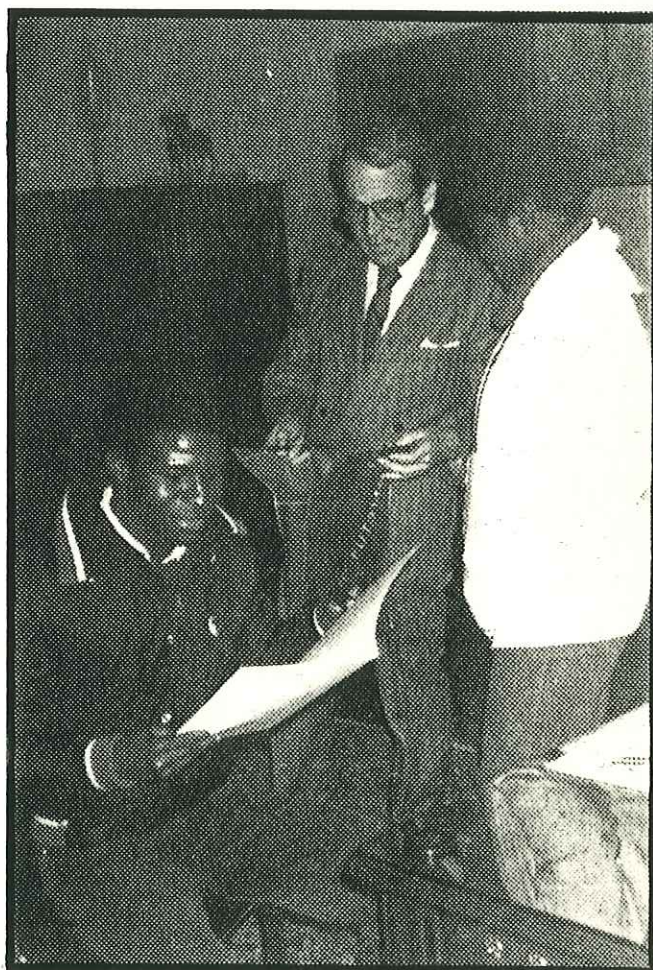
Vi hoppas att detta goda samarbete med Gunnar Schotte skall kunna fortgå till glädje för oss alla som arbetar för en god utveckling både här hemma och i Kuma i Togo.

Tack Gunnar Schotte!

Mats.

Bilder från besöket hos Gunnar Schotte på Wermlandsbanken.

UTDRAG UR AMAH'S ARBETE OM JORDBRUK.

L'AGRICULTURE SUEDOISE

La moitié de la superficie de la Suède est couverte de la forêt, le tiers est constitué de montagnes, de marais et de lacs. Les terres cultivées représentent trois millions d'hectares. Pour l'élevage on utilise des prairies. La Suède s'étendant sur 157 km, les conditions de l'agriculture sont très variables du nord au sud. La période de croissance est de 240 jours et au nord de 140 jours.

CULTURES VEGETALES DIVERSIFIEES:

Les diverses cultures au sud de la Suède: le blé qui donne un rendement élevé à l'hectare et on y cultive le betterave à sucre, la pomme de terre, les oléagineux et petit pois de conserve.

Au centre du pays, on cultive intensivement les céréales panifiables et des céréales fourragères.

Au nord les parts des terres consacrées aux plantes fourragères est importante, la principale forme de culture sont les herbages; on produit de bonnes pommes de terres.

Les Suédois ont créé des variétés des régions agricoles élevées. Elles sont bien connues par leurs noms: SVALÖF et WEIBULLS. Ils ont obtenu aujourd'hui les cultures végétales pour un bon drainage, irrigation pour lutter contre les mauvaises herbes, les maladies des végétaux et utilisation des engrais chimiques.

ELEVAGE A HAUT RENDEMENT:

La plus part des récoltes est destinée à l'alimentation des animaux domestiques qui représentent les trois quarts environ des revenus agricoles, 1,7 millions de bovins qui donnent du lait et de la viande. Le rendement moyen par vache pendant un an était environ 5900 kg de lait, 2,5 millions de porcins. L'élevage de moutons est surtout pratiqué dans les régions forestières. Au nord du pays on pratique l'élevage de rennes.

TECHNIQUE D'AGRICULTURE MODERNE:

L'agriculteurs Suédois utilisent aujourd'hui 180 000 tracteurs dans les champs. Ils utilisent des machines pour tirer du lait de leurs vaches et mettent dans des citernes. L'agriculture Suédois est aujourd'hui à base des machines.

L'AGRICULTURE TOGOLAISE:

Les surfaces cultivées occupent 10 % du territoire Togolais, l'agriculture est une base fondamentale de l'économie Togolaise. 80% de la population vit de l'agriculture.

Les agriculteurs Togolais font des cultures sur brûlis suivit d'une jachère plus ou moins longue dans le sud-Est du pays. Le maïs est la culture principale du bas-Togo; il y occupe 65% des surfaces cultivées en vivrières, il forme avec le manioc la base de l'alimentation villageoise.

L'igname couvre l'espace entre 7 et le 8 de l'altitude nord, il est associé au sorghot, au mil, au arachides. Cette région fournit 88% de la production totale du pays. Le sorghot occupe la surface cultivée dans les régions de la Kara et des savanes avec des rendements plus élevés au tour de DAPAON.

Dans les régions de Kloto, la plantation du café et cacao deviennent une activité principale dans les régions de Kloto et d'Akposso. Cette culture de café et cacao est contrôlée par les agents agriculteurs.

Ils pratiquent cette culture sans utiliser les machines, ils travaillent à leur propre main en habitant les arbres avec les coupe-coupes et en défrichant avec les houes. L'agriculteurs Togolais travaillent en coopérative.

L'élevage est très peu dans tout le Togo. Le Togo élève 257.250 porcins, 226400 bovins, 562250 ovins et 2 millions de volailles; la production laitière réduite et forte mortalité constatée chez les jeunes animaux donne la cause de la faiblesse d'élevage au Togo.

COMPARAISON DE L'AGRICULTURE SUEDOIS ET CELLE DU TOGO

Le remarque est que l'agriculture Suédois est plus avancée en produit chimique que celle du Togo, même plus industrialisée.

Ils ont un élevage qui augmente de jour en jour par leurs moyens de technique pour bien nourrir leurs animaux.

Tandis que le Togo n'a pas de moyen qui peut lutter contre les épidémies des animaux. Ils ne font pas des cultures mécanisées mais manuelles, cela peut garder les terres fertiles très longtemps. Ils utilisent les choses très simples pour leurs cultures. La culture manuelle est plus bonne que la culture mécanique.

G.H. AMAH.

FÖLKPRAT

Vi ha tappa bort
den där gamlefine lonken
vi hadd förr
Vi bare kutter
å tänger
på gater å golv

Å en tävler om
vem som är värst
vem som har den
fineste biel
å den störste stöga
å di fineste klära

Hele live
ha blitt som en stor
tävling
där en intar säga ti
å prat må dom
som blett
litte ätter

Jo där är att säkert
väggloss hadd ja hem i sänga
å där klia
å där klia

Röprecki ble en
så när lärern fråga maj
om ja hadd mässlingen
så höll ja månen
å då feck ja gå hem
från skolan

Så någon nytta
hadd en föll
åttå vägglossa

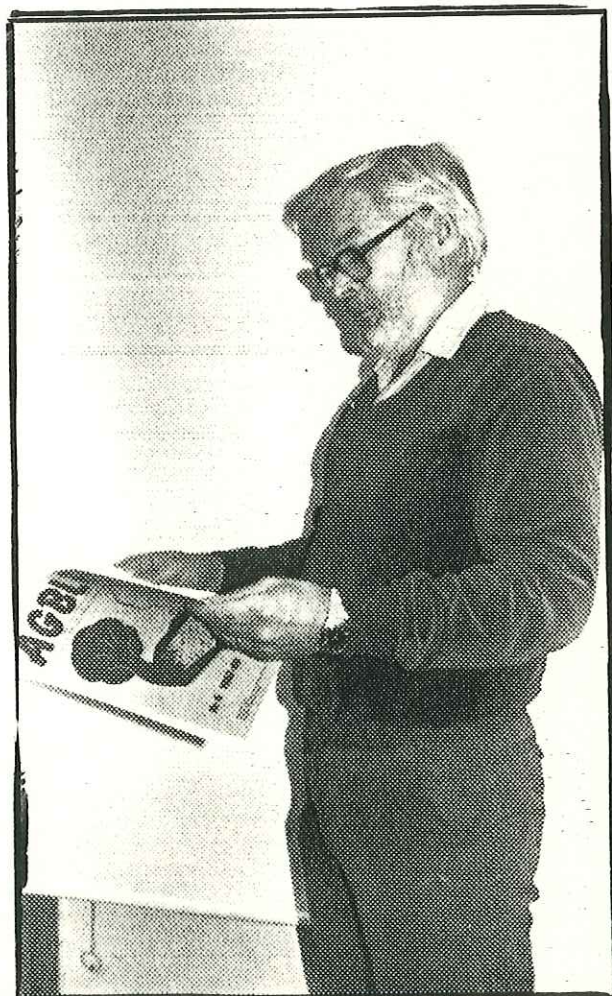
GNAKOU AMAH TRICOTE

AMAH PREPARE LA SAUCE TOGOLAISE

GUNNAR SCHOTTE REGARDE LE SAC DU C.R.A.S.E

MATS MATSSON AVEC AGBLE

HEJ DÅ ! FARVÄL !

Nu är det dax
Att säga farväl
Nu är det dax att ge sig av
Mitt hjärta det brinner av längtan
Mina ögon fylls med tårar
När jag säger farväl till er

Refr.

Hej då ! Farväl !
Vi ska resa långt härifrån
Hej då ! Farväl !
Men vi kommer snart igen

Vi reser bort till
en annan del av världen
Där ska vi leva ett tag
Vi reser dit
för att försöka förstå
hur man tänker och lever där

Refr.

Hej då ! Farväl !
Vi ska resa långt härifrån
Hej då ! Farväl !
Men vi kommer snart igen

Och nere i Togo
finns det massa djur
t ex lejon och mygg
och dessa förbannade mygg
de ska vi spraya ihjäl
med våra deodoranter

Refr.

Hej då ! Farväl !
Vi kommer kanske aldrig tillbaka
Hej då ! Farväl !
Men vi hoppas ändå att vi ses

Och vi kanske blir bitna
av en stor och giftig snok
Då kommer vi aldrig hem igen
Eller så får vi en så ruskig diarre
att vi sitter och skiter tills vi dör

Refr.

Hej då ! Farväl !
Vi syns nog aldrig igen
Hej då ! Farväl !
Men det var kul att lära känna er

Vi kanske blir kvar
får aldrig se min mor
får aldrig se min far
får aldrig se min lillebror igen

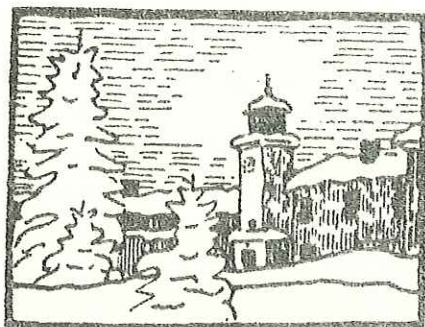
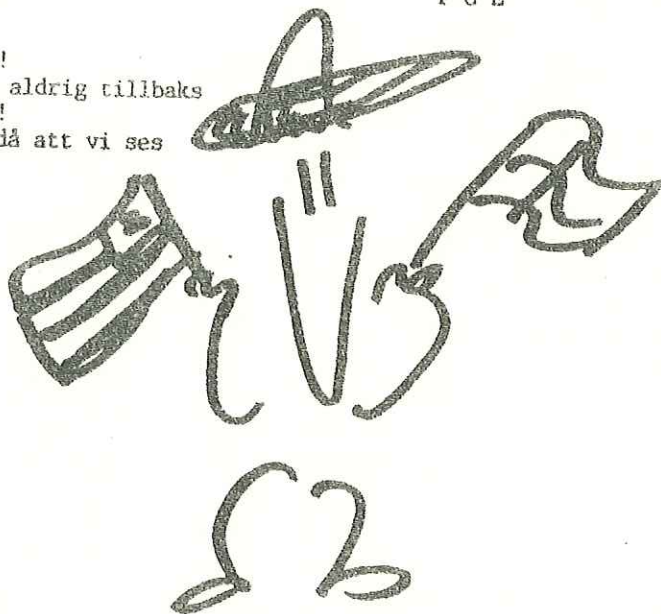
Refr. 2 ggr

Hej då ! Farväl !
Vi ska resa långt härifrån
Hej då ! Farväl !
Men vi kommer snart igen

Ackord: Dmoll C Dmoll C Dmoll C

E Refr. Amoll Emoll Amoll Emoll

F C E

Folkhögskolan, Molkom

God helg

TILLKONSKAS AV

Alla i
Toggruppen

(och god fortsättning!)

SVENSKA TOGOFÖRENINGEN

Gåvoredovisning för tiden 13/12 - 30/12 1988.

88-12-13 Svea Örnstedt, Örnstigen 33, 183 50 Täby	100:-
19 Vårgårda soc.dem.kv.klubb, c/o Hakberg, Videg.1, 447 00 V-a.	200:-
20 Wivan Hildesson, Staverudsg. 19, 461 31 Trollhättan	50:-
22 Ulf Källstedt/Gunnel Nyman, Blomsterbo A nb, 640 31 Mellösa	50:-
23 Edvin Liljemark, Brunsberg 4201, 796 00 Älvdalen	50:-
23 Togo-grupp 89, Molkoms folkhögskola, Box 66, 660 60 Molkom	1 455:-
23	60:-
24 Greta Gunsarfs, Tibble 178, 793 00 Leksand	50:-
27 Fanny Nyström, Hållansvägen 15, 792 00 Mora	100:-
28 Gustaf Andersson, Vetevägen 6 B, 781 35 Borlänge	25:-
29 Edvin Liljemark	50:-
29 Togo-grupp 89	80:-
29 Anneli Dahlström, Skolgatan 15 Frödinge, 598 00 Vimmerby	200:-
Summa för perioden	2 470:-

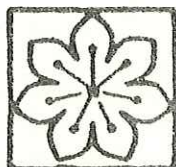
Utgifter under motsvarande period:

Överföring av egeninsats till SIDA-stött konto f v b till Togo 39 600:-

Vi tackar alla trogna bidragsgivare för ett gott stöd under det gångna året och önskar ett Gott Nytt År 1989 till alla stödjare av CRASE i Kuma-Dunyo och samarbetet mellan lokalkommittén i Dunyo och Svenska Togoföreningen!

FOLKBILDNING och LIVSVILLKOR I U-LAND

Folkhögskolekurs med u-landsinriktning i projektarbetsform. Tre månader av kurs tiden förläggs till en byfolkshögskola i Togo, Västafrika. Kursstart omkr. 1 sept. 1989. I samarbete m. Sv. Togofören.

Molkoms folkhögskola
Box 66
660 60 Molkom
Tel 0553-100 04

